

Tisková zpráva

GPS obojky prozrazují detaily rekolonizace střední Evropy vlky

Praha, 4. února 2025 – Dvě desítky vlků opatřených GPS obojkou poskytly vědcům jedinečný vhled do využívání krajiny tímto vrcholovým predátorem. Článek publikovaný ve vědeckém časopise *Wildlife Biology* mezinárodním týmem pod vedením zoologů z České zemědělské univerzity v Praze zhodnotil data vlků z několika smeček v šesti oblastech v ČR, Německu, Polsku, Rakousku a Slovensku. Průměrná rozloha domovského okrsku smečky činila 213,3 km², přičemž menší rozlohu obývali většinou mladí vlci. V průběhu roku významně klesala velikost vlčích okrsků v době rozmnožování. „Díky satelitním datům jsme mohli také posoudit preferovaná stanoviště vlků od nížin po hory. Jak se dalo očekávat, vlci upřednostňovali odlehlé lesnaté oblasti a v otevřené krajině se jejich aktivita omezovala do nočních hodin. Přestože se vlci krajinou šíří, její trvalé znovuosídlení zůstává nejisté kvůli konfliktům s lidmi,“ uvedl vedoucí týmu Aleš Vorel.

Desítky let pronásledování vedly k dlouhodobé absenci vlků, ale i dalších vrcholových predátorů ve většině evropských zemí. Nedávné změny jak v legislativě, tak v přístupu veřejnosti k vlkům umožnily vlkům během posledních dvou desetiletí obnovit dřívější teritoria ve středoevropském regionu. Vlci se však vrátili na stanoviště nyní silně pozměněné lidmi. Pochopení prostorové ekologie vlků v takto modifikovaném prostředí je zásadní pro strategii jejich ochrany s ohledem na možnost vzniku konfliktů s mnoha lidskými zájmy.

Vědci v průběhu pěti let odchytili a obojky opatřili celkem dvacátkou vlků, 11 samic a devět samců. „Obojky nám umožnily vypočítat měsíční průměrnou velikost domovského okrsku pro celkem 14 zvířat pomocí prostorově-statistických modelů. Potvrdili jsme obecnou sezónní tendenci jedinců mít menší okrsky v době reprodukce, naopak největší území obývali na počátku zimy. Zato u vlků, kteří se nerozmnožovali, jsme žádný vzorec prostorového chování nenašli,“ doplnil Vorel.

K posouzení mozaiky dostupných stanovišť, které vlci obývali, vědci využili data Evropské vesmírné agentury (ESA) WorldCover. V rámci smeček hodnotili šest oblastí s nadmořskou výškou mezi 250 a 1350 metry. Vlci dávali obecně přednost odlehlým oblastem, zejména lesům, nicméně někteří vlci usazení ve vojenských výcvikových oblastech navštěvovali také pastviny, pravděpodobně díky vysoké dostupnosti kořisti. Jednotlivci strávili v rámci svého pohybu mezi zhruba 50 a 90 procenty aktivity v zalesněném prostředí, což přibližně odpovídalo i samotnému zastoupení lesa v daném území zkoumaných smeček. „I přes četná pozorování vlků mimo les z dat z obojků vyplývá, že je to dominantně lesní druh, co se v lesích schovává před lidmi a na pastvinách jen v noci loví,“ uzavřel Vorel.

Komplexní vhled do ekologie vlků během jejich rekolonizace střední Evropy bude vyžadovat další spolehlivá biologická data, jako jsou potravní analýzy, genetická data pro stanovení příbuznosti jednotlivých vlků, ale také nyní sbíraná data z GPS obojků, kterými jsou opatřeny desítky jelenů. V

rámci přeshraničních spoluprací financovaných z evropského programu Interreg jde například o projekt Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy/Bavorského lesa (WoBoFE, č.p. BYCZ01-001). Plánované výstupy mají ambici usnadnit a zpřesnit plánování managementu krajiny, v níž se díky návratu vlků mohou obnovovat přírodní procesy.

Česká zemědělská univerzita v Praze

ČZU je čtvrtou až pátou největší univerzitou v ČR. Spojuje v sobě bezmála stovacetiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím a školní podniky umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším třem procentům na světě. V žebříčku Academic Ranking of World Universities (tzv. Šanghajský žebříček) se v roce 2024 umístila na 801.–900. místě na světě a na sdíleném 5. místě z hodnocených univerzit v ČR. V roce 2024 se ČZU stala 31. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings.

Kontakt pro novináře: [Marek Šedivý, ředitel Odboru vnějších vztahů ČZU, +420 603 154 999;](mailto:marek.sedivy@rektorat.czu.cz)
sedivy@rektorat.czu.cz
